

Universitatea
din

Oradea, 1924. Nagyvárad, 1924.

ANA 3 LE
évfolyam, 144. szám.

Nagyváradai Estilap

Főszerkesztő: MARTON MANÓ

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szállási Dezső)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

Románia konfliktusai a bányatörvény miatt

Miért akar távozni az amerikai követ?
A lei romlása

Bukarestből jelenti a Rador: A külföldi román követségek a bányatörvény ügyében keletkező konfliktusok elsimítását folytatják. A lapok úgy kommentálják a dolgot, hogy az

Egyesült Államok bukaresti követe elhagyni készül Romániát abban az esetben, ha a bányatörvény amerikai állampolgárok érdekét sértené.

Kormánykörök kijelentik hogy a bányatörvény ügyében

egyetlen külföldi állammal sincs konfliktusunk

és ha igaz lenne az a hír, hogy az amerikai követ ilyen lépést szándékozik tenni, úgy ez

csak tájékoztatásának tudható be

és azzal a következménnyel járna, hogy a követnek le kellene mondani állásáról.

A Bratianu-kormány egyik legutóbbi alkotása a híres bányatörvény, amely tudvalevően a külföldi tőkét csaknem véglegesen elzárja attól a lehetőségtől, hogy Románia természeti kincseinek értékesítéséből kivegye részét — ez a törvény volt az, ami Románia és a nyugateurópai államok közt a viszonyt messzeemenően elmérgesítette sőt állítólag a lei romlása is ennek az idegen-gyűlöletben fogant törvénynek tulajdonítható. Különösen Angliában okozott nagy nyugtalanságot a román bányatörvény. Csaknem valamennyi londoni lap a legélesebb kifejezésekkel ítélte el Bratianu pénzügyminiszter koncepcióját, az egyes részvénytársulatok pedig, amelyeknek érdekeltségük van Romániában, évi közgyűlésükön fejezték ki elégtelenségüket. De ennek az általános felzúdulásnak meg is volt a hatása. A bukaresti kormány egyik kommuniké a másik után küldte a londoni sajtónak és igyekezett megnyugtatni az angol közgazdasági köröket, hogy a bányatörvény nem irányul a külföldi tőke ellen és különben is a szerzett jogokat a kormány tiszteletben fogja tartani. Maga a törvény alkotója, Vintila Bratianu így nyilatkozott a Financial munkatársa előtt:

Az új törvény tökéletesen garantálja a szerzett jogokat. Csakis a jövőben kiadandó koncessziókra áll az új rend. Igenis megengedjük a külföldi tőkének, hogy résztvegyen az ország természeti

kincseinek kihasználásában. Szükséges, hogy az angol közvéleményt ne ejtse tévedésbe a törvényhez fűzött sok helytelen kommentár.

Másfelől azonban a legtekintélyesebb angol közgazdasági lap, a The Economist ezt olvasa ki a törvényből:

— Jogot ad ez a törvény az ipar- és kereskedelmiügyi miniszternek arra, hogy a vállalatok adminisztrációjába lépten-nyomon beavatkozzék. Bizonyos

esetekben a miniszter el is mozdíthatja a magánvállalat igazgatóját és újat nevezhet ki helyébe! Ha a törvényt azért szavazták meg, hogy állást kreáljanak ennél több román hivatalnok részére, akkor jobban nem is lehetett volna megalkotni.

Ime, könnyen érthető most már mi az, ami a külföld bizalmát Romániával szemben meg ingatja és a lei árfolyamát kiszámíthatatlan károkkal járó ingadozásban tartja.

A Pester Lloyd a kisantant prágai konferenciájáról

Főlöszleges Magyarországgal szemben a bizalmatlanság

— Az Estilap eredeti távirata —

Budapestről jelentik: A Pester Lloyd mai számában a prágai kisantant konferenciáról írt vezércikket és megállapítja, hogy a konferencia ma már inkább jelenség, mint esemény. A magyar közvéleményt inkább érdeklí a londoni konferencia, bár az ottani kérdésekben közvetlenül nincs is érdekelve. Mindenki tisztában van azzal, hogy a német jóvátételi kérdés egész Európát érinti.

A prágai színpadon szereplő nagyobb faragású szereplők jelennek meg.

A prágai határozatok csak akkor lesznek keresztülvihetők, ha a londoni döntésekkel összhangzásba hozhatók. A kisantant sajtója megállapítja, hogy már csak a magyar kérdés az, amelyben államaiknak közös érdekeik vannak, a többi kérdésben teljesen szabadkezet nyertek. Ennek oka pedig a Magyarország elleni bizalmatlanság.

Bizonyos, hogy Magyarország az összeomlás után is megmutatta a világnak, hogy életener-

giája, minden vesztesége dacára, törhetetlen. A világ ezt respektálta is és bizalmát kölcsön formájában csengő érccel kifejezésre juttatta.

A kisantant Magyarországgal szemben még szkeptikus, habár az egész világ már más belátásra jutott.

Az egyetlen cél, amit a kisantant produkálhat az, hogy belátja felesleges védekezését Magyarországgal szemben.

Mac Donald az angol alsóházban nyilatkozott párisi utjáról

A francia-angol kommuniké

— Az Estilap eredeti távirata —

Mac Donald és Herriot párisi tanácskozása után kiadott közös francia-angol kommuniké a következő:

A londoni konferencia főcélja a szakértői terv végrehajtása. A szakértők meg fogják ujitani hozzájárulásukat a szakértői tervhez.

A jóvátételi bizottság feladata lesz meghatározni azt az időpontot, amelyen a Ruhr-vidék megszállása a terv végrehajtásának következményeképpen megszűnik. Ha Németország a most vállalt kötelezettségek ellen tudatosan és flagráns módon vét, akkor a jóvátételi bizottságot illeti meg a döntés. Ha azonban a

jóvátételi bizottság tagjai nem tudnak megegyezni arról, vajjon ilyen mulasztásról van-e szó, akkor a jóvátételi bizottság a szakértői tervezet szerint kinevezendő főbiztostól kérne tanácsot, aki amerikai lenne. A kormányok a jövődő eljárás értelmezése körül esetleg fölmerülő minden vitás kérdést jogi szakértők elé terjesztenek. A szövetségi adósságok kérdését a két állam pénzügyi szakértői fogják tanulmányozni, hogy igazságos megoldás legyen elérhető. Ugyancsak a két kormány tárgyalja a garancia-problémát, amíg a Nemzetek Szövetsége által tanulmányozott garancia-okmányok nem lépnek életbe.

Londonból jelentik: Az angol alsóház tegnapi ülésén Baldwin interpellációt intézett Mac Donaldhoz párisi utazása ügyében.

Mac Donald azonnal válaszolt az interpellációra és kijelentette, hogy Párisba a helyzet tisztázása céljából utazott, mert a kormánynak az a véleménye, hogy a Dawes-féle javaslatok haladéktalan keresztülvitele érdekében minden erőfeszítést meg kell tenni.

A francia kormány nem enged meg, hogy a szakértői jelentést, a versaillesi határozatok pótlásaként tekintsék, de hajlandó a jelentést a jóvátételi kérdés kezelésére szolgáló új, jobb útnak tekinteni.

Atlantic nyári mozgó Apolló mozgó

9 1/4 órákor

6 és 9 órákor

Világláger.

Világláger.

Péntek, szombat

Árvák a viharban

második rész.

Griffith leghiresebb filmje.

A főszerepben Lillian és Dorothy Giss.

Rendes helyárak.

Elővételi pénztár.

Szombat d. u. 3 órákor mérsékelt helyárak.

Hirek

Tabéry Géza egyfelvonasosa

Tegnap este a színházban a Rozsnai trió föllépése előtt Tabéry Gézának, az ismert kiváló írónak egy kis egyfelvonásos vigjátékát mutatták be. Az idegen férfi — a házoru utáni férfit gunyolja szellemesen aki életének minden mozzanatában a háboru emlékeit asszociálja. A darab szereplői kitűnő részesei voltak a sikernek. Gellért Irén a gyógyó színésznő, készsége és finom humora a francia vigjátékok hősnőjévé predesztinálja. Harsányi Miklós egy mindég fejlődő, skoldalu színész, aki éppugy tud mulatságos perceket szerezni, mint könnyet fakasztani. Földes elegáns férfi a vigjátékokban ő képviseli a nonchalance-ot. Megérdemelt sikerre volt.

A nagyváradi ujságírónap meglepetései

Lázás igyekezettel készülnek a váradi ujságírók az augusztus 3-án rendezendő népünnepélyre. Annyi ötlettel és leleményességgel készítik elő az ujságírónapot, hogy az felül fog mulni minden eddig rendezett hasonló mulatságot. Már kezdenek kibontakozni a nagy nap arányai és a sok látnivalónak sorában méltó helyet foglalnak el a sportmulatványok, a box-mérkőzés, tornamulatványok, birkózóverseny, vívóverseny, amelyek valóságos olimpiai ünnepségeket varázsolnak a Rhédey kerti pályára.

Külön szenzációja lesz a napnak, a fehérhajú Benedek Elek bácsi szereplése, aki bájos mesével a gyermekeket fogja szórakoztatni. A nap méltó befejezése lesz a Heimann-kertben rendezendő Garden-party és a régi fabódében rendezendő színelőadás, amely egy estére visz szavarázsolja a bódé falai közé régi esték romantikus fényét. Az ünnepélyt íránt városzerte nagy érdeklődés nyilvánul meg és az ujságírók fáradhatatlan energiával igyekeznek, hogy augusztus harmadikát felejthetetlené tegyék.

MAI ZÜRICH NYITÁS

NEWYORK	554.0
LONDON	24125
PARIS	283250
BUKAREST	230
BUDAPEST	06750
BÉCS	0007850
PRAGA	16.0
BERLIN	10 null 133
MILANO	2165

Nem emelik fel a fürdőárakat

Kiderült tegnap az árvizsgáló bizottság ülésén, hogy valamennyi erdélyi város közül a legdrágábban mi, nagyváradiak fizetjük meg a gőzfürdőt. Ugyanis, az árvizsgáló bizottság Vostinár János dr főjegyző elnöke alatt tegnap összeült, hogy a Rimanóczy és Diana-gőzfürdő tulajdonosainak kérelmét — a fürdőárak felemelésére vonatkozóan — megvizsgálja. Soós István dr referálta az ügyet. Az erdélyi nagyobb városokból hozzá beérkezett adatok szerint az árak mindenütt mérsékeltébbek, mint Nagyváradon. Mivel a fürdő elsősorban szociális intézmény, az árvizsgáló bizottság Soós István dr javaslata folytán arra az álláspontra helyezkedett, hogy a fürdőárak felemelését nem tartja indokoltnak.

* **Házassági hir.** Herskovits Gizi és Ábrahám Athur 13-án d. u. 1 órákor tartják esküvőjüket Egyesülési (Szent László) tér 2. alatt, melyre jó barátait és ismerőseit ezuton is meghívják.

x **A vasárnapi football derby.** Vasárnap délután fél 7 órákor lesz a sporttéren a tavaszi footballderby, a Nac—Törekvés bajnoki mérkőzés. A nagy összecsapáson mindkét egyesület legjobb játékosaival szerepel, úgy, hogy izgalmas, szenzációs mérkőzésre van kilátás. Előzőleg Nac—Egyetértés és Bihorul—Törekvés ifjúsági bajnoki mérkőzések.

x **Kegyelet a Sas alatt.**

* **A munkaadók és gyáriparosok szövetségének nagyváradi akciója.** A nagyiparosoknak tudvalevően van egy országos szövetségük: az Ugir. Ennek a szövetségnek központja Bukarestben van és tagjai lettek a Kárpátokon innen gyáripari szerve-

zetek is, még pedig iparfelügyelői kerületenként tömörülve, szövetségi körzeteket alakítva. A kolozsvári körzet vezetősége szükségét látta tehát, hogy ott honukban és közvetlenül vegyék fel az érintkezést, a még szervezeten kívül álló nagyiparosokkal és e célból propaganda üléseket fog rendezni a határmenti fejlett ipari városokban, így Nagyváradon is. Az első ilyen ülést folyó hó 14-én délután 5 órákor tartják meg Nagyváradon a Kereskedelmi Csarnokban.

x **Ujból megnyílt az Imperial-kávéház.** A Kertutcai Imperial-kávéház átalakítva újból megnyílt. A vezetését a régi tulajdonos vette át. Kéri ismerősei és barátai pártfogását. Pontos kiszolgálás és szolid árak.

* **Ügyvédi vizsga.** Mocsa Miklós dr, a nagyváradi fi jogászgeneráció szimpatikus tagja sikerrel tette le az ügyvédi vizsgát.

x **A „Königsmark“ (Királyas szony szeretője) szerda esti bemutatója minden várakozást felüli volt.** Lélegzétviasszafojtó figyelt a közönség a darab izgalmas és színes cselekményét Petrovici Szvetiszlav élete lejobb alakítását nyújtja ebben a darabban, amely festői jelentéssel, ötletes epizódjaival és érdekes szereplőivel kivétel nélkül mindenkinek tetszik. A „Königsmark“ első része, amely 7 hónapig látható. Eladások kezdtek a Dorian Terrasseon 9 órákor, Dorian-filmszínházban 6 óráko-

Kik kerültek ujabban az állampolgársági listára

A román állampolgárokat összeíró bizottság leguabban a következők állampolgárságát alapította meg: Bieleck József, Alexandri (v. Teleki) utca 28; Ujházi Lázár, Cuza Voda (v. Szacsavay) u. 48; Bein Menyhért Cuza Voda u. 39; Temesi Lajos Cuza Voda u. 71; Goldnér Adolf Cuza Voda u. 37; Hittner Albert Cuza Voda u. 37; Blau Jakab, Cuza Voda u. 49; Wein-

berger Henrik Cuza Voda u. 49; Judea Florián, Cuza Voda u. 49; özvegy Hatvani Lászlóné, Cuza Voda u. 49; Mogyoros Mihály Cuza Voda u. 49; özvegy Molitorisz Béláné, Cuza Voda u. 49; Elidesz Aranka, Cuza Voda u. 37; Mitleider Imre, Alexandri u. 60; özvegy Koszta Jánosné Alexandri u. 60; Deutsch Béni Alexandri u. 60.

Hogyan akarják letörni Váradon a piaci drágaságot

A kiküldött bizottság javaslata

Emlékeztet, hogy Popovici Miklós dr prefektus egy ad-hoc bizottságot küldött ki, amelynek az volt a feladata, hogy az élelmiszerpiacon tobzódó árdrágításnak elejét vegye. E bizottság elnöke Vostinár János dr főjegyző; tagjai pedig Costescu helyettes rendőrprefektus, Popa Mihály városi előjáró, Mónus Sándor ipartestületi elnök és a téparancsnokságnak időről-időre kiküldött tiszt-delegátusa. A körülmények beható megvizsgálása után a bizottság öt pontból álló memorandumba foglalta össze a piaci drágaság enyhítésére irányuló javaslatát. Ezek között a pontok között legfontosabb az, amelyben a bizottság azt javasolja, hogy a kofák ne 9 és 10, hanem 10 és 11 óra között vásárolhassanak a termelőktől. A vidéki termelőknek az árusítást megkönnyítik, viszont szigorúan ellenőrzik és büntetik azokat, akik iparigazolvány nélkül adnak-vesznek a piacon.

A váradi ujságírók mozgalmá a zsaroló álhirlapírók ellen

Az országos szövetség hivatalos közleménye

A nagyváradi ujságírók — mint ismeretes — érélyes megmozdulásukkal le akarták rázni a közönség nyakáról a sajtóparazitákat. Tisztázni akarták végre, hogy nem közük való ujságíró az, aki ujságírói hivatásra hivatkozva hirdettséggyűjtés címén végigzsarol vállalatokat és magánosokat egyaránt. A váradi ujságíró szervezetnek e kérdésben hozott határozatát az Erdélyi és Bánati Kisebbségi Ujságírók Országos Szervezete is magáévá tette, s ez ügyben a következő hivatalos közleményt adja nyilvánosságra:

Az Erdélyi és Bánati Kisebbségi Ujságírók Országos Szervezetének választmányára f. évi június 23-án tartott ülésében foglalkozott az utóbbi időben Erdélyszerte felmerült panaszokkal, hogy az ujságírói nevet bitorolva sokan vissza-

éléseket követnek el. A Szervezet, hogy ezektől a sajtóparazitáktól a közönséget megmentse s hogy a sajtó munkásainak presztizsét megvédje, a következő határozatot hozta:

A Szervezet felkéri Erdély közönségét, hogy mindenkitől, aki mint valamely sajtó organum munkatársa, vagy szerkesztője náluk jelentkezik, kérjék fel, hogy a Szervezet Elnöksége által kiadott ujságíró igazolvánnyal igazolják magukat. Viszont az ujságírói kar tagjai köteleességüknek tartják bemutatkozásnál igazolványaikat bemutatni. A Szervezet egyuttal a közönség tudomására adja azt is, hogy tagjainak edigi igazolványait rövidesen megsemmisíti és tagjait 1924. aug 15-iktől kezdődőleg tovább egy évre érvényes igazolványokkal látja el.

Sztrájkra készülnek a váradai zsidó diákok szülei

Gocan és Pteanu főigazgató urak
különös figyelmébe

A nagyváradai zsidó liceum vizsgái körül nehezen akarnak elülni a keserűség hullámai. S ma már az az impresszió, hogy a tanügyi hatóságok sem igen veszik szívesen a felkavart igazgatókat. A józan román közvélemény nem csinál titkot belőle, hogy helyteleníti azt a rendszert, amely rigorózus magatartásával mártirokká üt elbukott diákokat. Hát valljuk meg, nem is olyan okos dolog az. Bővebb, ha rácszmélnék az emberek arra, hogy el fog jönni az idő, amikor nem a parancs, hanem az élni akarás kényszere viszi az új generációt a helyes belátás felé. Szóval többet fognak tudni a diákok abból, amit követelnek tőlük, viszont enyhülni fog a követelmények mértéke is. Mert, hogy ime, mit jelent az, ha az elkeseredés ad tanácsot, itt alkalmunk van róla — bármily meglepetésként hat, — beszámolni.

A nagyváradai zsidó szülők körében egészen különös akció indult meg. Értesülésünk szerint eddig közel hatszáz családot vontak bele abba a mozgalomba, amely nem kevesebbet akar, minthogy a váradai zsidósülők az iskolákkal szemben sztrájkba lépjenek. Azt mondják nem kell se zsidó, se román, se magyar iskola. A zsidó gyerekek számára ma ugyanis a legokosabb ha maguknak és nem az iskolának tanulnak. Ennek pedig az egyetlen elképzelhető módja a házi oktatás. Ami aztán a kérdés gazdasági megoldását illeti. — hiszen nem minden szegény zsidó familia tarthat házi tanítót — azt tervezik, hogy a kevésbé tehetőszülőknek egy-egy csoportja összeáll, s közösen tart tanítót. Valamelyik családnál összejön nyolc-tíz diák, s rendszeresen magánórákat vesz. Hiszen ha már úgysem azok előtt kell vizsgáztatniuk, akik tanítják őket, akkor igazán mindegy, hogy hol és kivel sajátítják el azt, amiből ugyanis megbuknak. Vagy — ki tudja — így talán mégis elsajátítható annyira, amennyi egy vizsga követelményének megfelel. Hogy azután ennek a mozgalomnak demonstratív jellege is legyen, hát nemcsak a középiskolákra, de az elemikre, sőt kiskölyökre is ki akarják terjeszteni.

Nem óhajtjuk ezt az akciót kritizálni, de hogy van néhány hátulütője is, ahhoz aligha fér kétség. Mert ugye az el sem vitatható, hogy erkölcsi hatásában egy ilyen mozgalom milven káros a közre, s milyen veszedelmeket rejt magában az állam szempontjából. Véleményünk szerint meg is kell ezt akadályozni és ép ezért különös figyelmébe ajánljuk a dolgot Gocan főigazgató urnak, sőt rajta keresztül Pteanu vezérigazgatónak is. Ők mindketten felvilágosult és alapos képzettségű pedagógusok, de ugyanakkor élesszemű közéleti emberek is, akik bizonyosan meglátják e kérdésnek politikai hátterét. Azaz is tisztában vannak, hogy ezt a különös, majdnem fantasztikus

akciót hatalmi szóval lehetetlen letörni. De igen is meg lehet semmisíteni megértéssel, jóakarattal, közeledéssel és enyhülő békés magatartással. Talán valami gyors revízióra volna szükség, hogy mégse induljanak Ro-

mánia egykor még sok hasznót hozó polgárai elkseredéssel az életnek. Nincsen ennek a gyászos vizsgaeredményeknek anynyi haszna, mint amennyi a kárra. Maradjon ennek az izgalomakkal telt tanévnek bus befejezője olyan emlék, amelyet a román felvilágosultság barátságosabbá reparált azzal hogy megelégszik azt a mult memóriájának tekinteni és sietve enyhít a gondterhelt váradai szülők aggodalmain.

Több tagját kizárta a váradai Kereskedelmi Csarnok

A Kereskedelmi Csarnok titkári hivatalának airtajára hosszú névsort függesztettek ki.

Tagok névsora ez. Azoké, akiket a Csarnok választmánya, az alapszabályok értelmében, kizárt a Csarnok kebeléből.

mert a tagsági díjat többszöri felszólítás ellenére sem fizették be. Érdekes, hogy a nem-fizető és kizárt tagok közt

nem szegény kisemberek nevét látjuk, hanem tehetősurakét, így gyárosokét is.

Hogy mi az oka ennek a nemtörődömségnek a Csarnokkal szemben, arra bajos választ adni. De hogy szomorú tünet, az minden kétségen felül áll és cseppe sem vigasztalja azokat, akik Nagyvárad gazdasági és szociális életének egészséges iniciatívait a Csarnoktól várják.

Az erdélyi magyar ujságírás szenzációja

Kizárták a kolozsvári magyar ujságírókat

Ma reggelre kolozsvári jelentések alapján már szerte teljedt a hír, hogy a kolozsvári magyar ujságírók sztrájkba léptek. Több hetes tárgyalások előzték meg a harc kitörését és az ujságírók csütörtökön délig várták a kiadók választ. Ehelyett csütörtökön délután a Keleti Ujság kiadója, dr Weisz Sándor kizárta a lap összes munkatársait.

Az erdélyi és bánági népkisebbségi ujságírók szervezőbizottsága ez ügygel kapcsolatban a következő kommunikét adta ki:

A kolozsvári napilapok kiadóvállalat és az alkalmazott ujságírók között fennálló kollektív szerződés május 30-án lejárt. A szerződés megvitatása érdekében megindult tárgyalások nem vezettek eredményre az Ellenzék és Ujság, illetve a Keleti Ujság lapvállalatoknál. A kiadók egyfelől megtagadták a szervezet által kért tíz százalékos fizetésemelést, másfelől a kollektív-szerződésnek azokat a pontjait, amelyek a szerződés négy éves tartama alatt az erdélyi népkisebbségi ujságírás erkölcsi és szellemi színvonalát jelentették.

Ilyen körülmények között a szervezet hat hetes tárgyalás után szerda estig válaszára hívta fel a kiadókat minimálisra redukált követeléseik elfogadására vonatkozólag. Majd kérésükre csütörtök délig meghosszabbították a határidőt.

A szervezet plenáris ülése csütörtökön délután hasztalanul próbálkozott választ kapni. Bár a szerkesztőségi munka megkezdéséig sem érkezett válasz, az ujságírók mégis szabályosan munkahelyeikre mentek. A Keleti Ujság kiadójának felszólítására az ujságírók kijelentették, hogy elvárják a kiadók választ.

Mindezek dacára az történt, hogy a kiadó az ujságírókat kizárta és

elhívta őket, hogy távozzanak el a szerkesztőségéből.

Leszögezi a szervezet, hogy a kiadók által követelt feltételek alapján rendítették volna meg a magyar ujságírást.

Az Új Kelet lapvállalat és az ujságírószervezet között a megegyezés a szerződés minden pontjára nézve létrejött.

Eddig az ujságírók. A kizárás

Hol jelenik meg a legtöbb ujság

Hozzávetőleges számítások szerint Középeurópa mintegy 1800 városában jelennek meg politikai napi és hetilapok és megszámlálhatatlan mennyiségben hetilapok, illusztrált és irodalmi folyóiratok. Ezen ujságoknak kétharmadrésze német nyelven jelenik meg, a fennmaradó rész cseh, szerb, lengyel, magyar román, bolgár, francia nyelven jelenik meg. A legtöbb politikai

után a Keleti Ujság, Ellenzék és Ujság munkatársai kivonultak a szerkesztőségekből. A kiadók egyenkint próbálták az ujságírókat kapacitálni a munka felvételére, de minden kísérletük eredménytelen maradt. Az Ujság és Ellenzék című lapok mai száma már nem jelent meg, a Keleti Ujságnál dr Weisz Sándor igazgató, dr Berkes Salamon és Schmidt Géza kiadóhivatali tisztviselő délután hét óra óta kísérleteznek a lap megszerkesztésével és mint kolozsvári tudósítónk jelenti, a késő éjjeli órákban még folyik a szerkesztés lázas munkája, így a dilettánsok által szerkesztett Keleti Ujság mai száma ma nagy késéssel fog megjelenni.

Elég!

Beszűnítelik az ellenzéki fuzió körül a polemikát

Bukarestből jelenti a Rador: Ugy a nemzeti párt, mint a parasztpárt lépéseket tettek lapjaiknál azíránt, hogy a két párt sajtója szüntesse be a fuzió ügyében megindult polemikát. Politikai körökben ugyanis biznak abban, hogy a most meghiusult fuzió a tavasszal könnyen létrejöhet.

Megsebesült a varsói orosz követ

Varsóból jelentik a Radornak: Tegnap reggel egy utcai összecsúszásból kifolyólag a varsói orosz követség titkára súlyosan megsebesült.

A lengyel külügyminiszter nyomban megjelent az orosz követségen és sajnálkozását fejezte ki az eset felett.

Ujabb megjegyzések a román válogatott csapat olimpiai vereségéhez

A Nagyvárad Estilap legutóbbi száma foglalkozott azzal a váddal, amit egy aradi sennek nyomán egy váradai román lap támasztott a párisi olimpiáson szerepelt román válogatott csapat magyar futballistái ellen. Ismeretes, hogy arról volt szó, hogy a magyar játékosok nagyobb része a román vereség elhárítása körül nem valami feltűnő ügykezetet árult el. Sőt — így az egyik román lap — a szomorú eredmény bekövetkezése sokban nekik köszönhető. A párisi metsen jelenvolt munkatársak rámutatott mindazokra a szempontokra, amelyek a feiho-

zotti vádakat megdöntik. De hogy az esetnek általunk történt megvilágítása milyen hatást keltett, jellemző, hogy tegnap este vagy tizenöt váradai futballista és sportember kereste fel a szerkesztőséget és a kérdéssel kapcsolatosan a következőknek közlését kérte még:

— Mindenekelőtt azt kell kihangsúlyoznunk, hogy a román válogatottal szembekeült holland csapat volt az egyetlen, amely a világ összes futballcsapatai közül az első félidőben megverte Uruguayt. Ha tehát a futballsportnak ezeket a délamerikai fenomenális hacsak öt percre is vereségbe tudta kergetni Hollandia, hogyan volt

képzelt, hogy a román csapat a siker leghalványabb reményével állhat szembe a kontinens legerősebb csapatával.

Nem kevésbé fontosak a román válogatott csapat összeállítása körül történt hibák. Ismert tény, hogy a csapatban négy jobbszélső játékos szerepelt, akik közül valamennyi különben tudott volna produkálni a maga megszokott helyén, mint a ráoktrojált és kevésbé begyakorolt pozícióban. Végül ugyancsak mellőzhetlen annak a figyelembe vétele, hogy milyen rossz és kényelmetlen ellátásban volt része párisi tartózkodása alatt a csapatnak, holott a román kormány igen tekintélyes summát bocsájtott az Olympiászra küldött csapat ellátására. Hogy miért nem jutott külön ellátás, rendes pihenő hely és normális koszt Párisban a játékosoknak, merőben érthetetlen. Ugyanakkor pedig más remények a maguk sport reprezentánsait olyan ellátásban részesítették, hogy az már maga jelentékeny előnyt biztosított számukra.

— És végül, hogy még egyszer a magyar játékosok hibáztatott magatartásáról essék szó, nem árt felidézni a román-amerikai rugby-mérkőzés eredményét, amely 0:64 arányban végződött Románia terhére. Igaz, hogy Amerika hazája a rugby, de azért vereségnek ez sem valami enyhe. Pedig a válogatott csapatban ki zárólag román játékosok vettek részt.

Színház

○○○○○

Péntek: Művész est, Rozsnyai művészpár föléptével premier helyárrakkal. Szombat délután: Sztambul rózsája, mérsékelt helyárrakkal.

Szombat este: Három grácia, újdonság először, premier helyárrakkal, bérleten kívül.

Vasárnap délután: Mintha álom volna, mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap este: Három grácia, újdonság másodsor, premier helyárrakkal.

Egy érdekes művészcsalád sikere

Tegnap este egy különös, világvárosi, vakító, pompás artista trio lépett fel a színházban. Mr. Rozsnyai, aztán miss Ari Lona és a kis fiuk, akit Herkulesnek kereszteltek. Majdnem egész estét kitöltő műsorukkal bódították bájos illúzióba a csekély számú közönséget, amely felé most a színpadról, maga Páris ásitott parfümösen, kábitni s látni engedte fogorának habját és inye rózsaszín reflexeit. Páris meglátogatta Nagyváradot, a Fiát, a csöpp gonosz gamint. Kosztümök sziporkáztak egy izgatott, nagyszerű nő testén, amelytől elhomályosulni látszott a rivalda bántó fénye és a vonagló kéjes mozdulatokat, valami fájdalommal édes ének hangja vonta kényes fátyollal körül. De ah, ez a nő maga mégsem minden. Jöttek a trükkök, a nevetés, a kéz érintése, vagyis a valóság: a férfi és a gyerek. Valóság és illúzió, és így együtt a nagy narokotikum, a világvárosi éjszaka. Hastánc, apacsok, bárzongora. A férfi bravurosán zongorázik, táncol és a gyerek oly ügyes és szép kisgyerek. Nagyszerű kereskedő válhatna belőle.

— Művészt. Szenzációs sikere volt tegnap este a Rozsnyai triónak, kik ma este igazi művészi műsorukkal lépnek fel Nagyvárad közönsége előtt másodszor, egyben bucsu estélyüket is rendezik. A tegnap esti művészt többi kis darabjai is igen tetszettek, de különösen a Tabéry Géza kis komédiája az Idegen férfinak volt nagy sikere. Ma este megismétlik a Művészt darabjait az eddigi szereplőkkel.

— Három grácia. A színház festő és szabó termeiben nagyban készülnek a szombat esti bemutató előadásra, mely egyik legszenzációsabb estéje lesz az idei szezonnal. A Három grácia Lenár e nagyszerű operettje teljes nagyszerűségében fog a nagyvárad színpadon is érvényesülni, amennyiben az igazgatóság áldozatot nem kímélve állítja ki e nagyszerű táncos operettet, melyben az operett együttes minden tagja fellép. Szenzációs táncok és toalettek teszik érdekessé e nagyszerű operettet, mely

szombat, vasárnap és hétfőn van egyelőre a színház műsorára kitűzve. A Három grácia előadásaira tanácsos lesz elővételben megvásárolni a jegyeket, mert dacára a szezon végének e nagyszerű operett iránt igen nagy az érdeklődés.

— Sztambul rózsája. Szombaton délután mérsékelt helyárrak mellett a legutóbb nagy sikerrel felújított Fali-operette a Sztambul rózsája kerül színre, melyben a társulat operett együttese közül Biczó, Zilahi, Misoga, Békési játszik a főszerepeket.

— Mintha álom volna. E nagyszerű táncos operett újdonság vasárnap délután mérsékelt helyárrak mellett kerül színre, a főszerepeket ezúttal is Kovács Kató, Zilahi, Borovszky, Madas, Gaambos, Pogány és Vigh Ernő játszik. Ugy a szombati, mint a vasárnapi előadásra már most meglehet váltani színház pénztáránál a jegyeket.

Debrecenben betiltották a párbajt

Hadüzenet a párbajmánia ellen — Aki megszegi a tilalmat, minden további eljárás nélkül kitiltják a főiskoláról

Budapesti tudósítónk jelenti: A debreceni gazdasági akadémia hallgatói között a háborús évek után, de különösen a múlt évben rengeteg párbaj folyt le. Még a legkisebb összeszólalkozás is ürügyül szolgált a fegyveres intézésre. Alig múlt el egy hét, amelyen négy-öt párbaj előfordult volna részben könnyebb, részben komolyabb sérülésekkel. Legutóbb a gazdasági akadémia ifjúságának két vezető tagja között merült fel ilyen lovagias ügy, amelyet azután rendkívül súlyos feltételek mellett bandázs nélkül, nehéz lovassági kardokkal vívtak meg. A párbaj az egyik fél igen súlyos sebesülésével végződött. Ennél a párbajnál olyan súlyosak voltak a feltételek, hogy a felek csak rendkívül sok utánjárás után kaptak párbajorvosokat.

A gazdasági akadémia igazgatósága végre megsokalta az ifjúság párbajozását és tegnap délután hirdetményt tett ki az igazgatósági fekete-táblán. Nyomatékosan figyelmezteti az akadémia hallgatóit, hogy tartózkodjanak a párbajozástól, amennyiben pedig nem fogadnák meg az intő szót s a tilalom ellenére mégis párbajozni merészelnének, akkor minden további eljárás nélkül nyomban kitiltja az intézetből a párbajozó feleket.

Az osztrák keresztényszocialista kormány nem tűri az antiszemita hecceket

— Bécsi tudósítónkól. —

Imponáló az a határozottság, ahogy a legyőzött országok közül, legerősebben megcsontított, a kis Ausztria, az egykori világbirodalom halad a rend felé. Természetesen a jelenlegi kornak sajnálatos kilengései ezt az országot sem kerülhették el és bizony a szélső kommunista mozgalom mellett, erősen szervezkedik az antiszemita csoport is és ez a két egymást kiegészítő társadalmi betegség sokszor, nagyon sokszor igyekszik átlépni a törvényesség kereteit. Igaz, hogy az ilyen kísérletek a hatóságok éberségén rendszerint megfiusulnak, azért mégis előfordulnak olyan sajnálatos események, mint a legutóbbi

klosterneuburgi összeütközés, amelyet a nemzeti szocialisták és a „horogkeresztesek” provokáltak és amelynek néhány halott áldozata is volt.

A távolból szemlélő azt hihetné, hogy egy olyan országban, ahol a kifejezetten keresztény szocialista párt tartja a kezében a hatalmat, ahol a kormány feje, a kancellár a római katolikus egyház papja, talán a kormányzat eltűri az ilyen mozgalmakat? Ennek a hiedelemnek eleven cá-

folata az az intézkedés amelyet a vasárnap lezajlott összeütközés után az osztrák kormány tett.

Utastotta ugyanis a hatóságokat, hogy a legszigorúbb vizsgálatot folytassák le. Az országos főtörvényszék elnökének utasítására az

ötvenkét horogkeresztes résztvevő közül, az ügyész ség már negyvenhatot le is tartóztatott.

A klosterneuburgihoz hasonló esetek megelőzése céljából Seitz bécsi polgármester, tartományi főnök utastotta a rendőrséget, hogy a horogkeresztes szervezettek tagjai közé sorozható

összes egyének fegyverrel való felkészítését engedélytől halálalattal vonja be

és mindenféle fegyveres felkészülést, vagy gyakorlatot tiltja be és azokat a rendezvényeket kik nem osztrák állampolgárok utasítsa ki az ország területéről. Egyébként a vasárnapi zálogások ügyében a szociáldemokrata nemzetgyűlési képviselő interpellációt jelentettek be, melyben a legerősebb törvényes megtorlást követelik a bontokkal szemben.

Ugyancsak az osztrák törvényhozásának dokumentuma az a tény is,

Wolff ezredes, az is monarchistavezért. Staatswehr című lap készítőjét, több havi főtörvényszéknek.

Az ezredes fogságának alatt nem jelenteti meg lapját.

Bódis Ferenc

arany, ezüst és ékszerárú üzlete

Str. Re. ele Ferdinand (Rákóczi ut.) 1

Ezüstárú gyártás

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 1

Idegenforgalo Nagyváradon

Ma a következők érkeztek Nagyváradra:

A Park szállóba: Knopf roly kereskedő Szatmár, Gmann Izidor fakereskedő Déványa, Braun Lajos gyáros dapest, Hergburger Róbert ros Bécs, Nordman Gyula reskedő Arad, Matl Gierse nők Budapest, özv. Hoff Pálné és leánya háztartás Budapest, Spiegel Zsigmond reskedő Bécs.

A Rimanóczy szállóba: Cofried Salamon kereskedő Buda-Hartzer Tibold igazgató Budapest.

A Palace-szállóba: Kohn sa utazó Bécs, Sklar Mór kedő Budapest, Klein Vil kereskedő Győr.

A Metropol szállóba: Perner János kereskedő Budapest, Perl Gyula kereszmáros Kolvár, Paschka Herbert gyáros lozsvár, Grünwald Abrahám kereskedő Békéscsaba, Stüpmuel gyáros Budapest.

Még csak 14 napig tart

a Schlesinger és Jung-cég

Avr. Iancu (Kossuth-utcai) üzletében

az átalakítás, mely idő alatt az összes raktáron levő áruink mélyen le szállított árakban lesznek kiárusítva.

Csak 14 napig

Fantasztiкус hírek Matteotti eltűntetéséről

**A római krematóriumban elhamvasztották a meggyilkolt testét
A torinói embermészárlás**

Rómából jelentik: Az az egyre sürűbb és a szemnek immár teljesen áthatolhatatlan titok, amely Matteotti eltűnését körülveszi, nagyon izgatja a könyven hevílők fantáziáját. Ilvenformán egyre szaporodik a hipotézisek, melyek Matteotti eltűnésének módját és körülményeit magyarázzák. A legújabb föltevés a Popolo mai száma foglalkozik részletesen.

Két lehetőségéről van szó benne. Az egyik szerint Matteotti testét a meggyilkolást követő napon nagy titokban Rómába vitték vissza és ott előkelő köztisztviselők tudtával elhamvasztották a Campa Verona, Róma legnagyobb temetőjének krematóriumban. Előbb a San Giacomo-kórházba vitték a tetemet, hogy az elhamvasztásnak megadják a törvény megkívánta jogosságot. A kórház egy előkelő főorvosának bizonyítványával szállították aztán a halotthamvasztóba. Mindez sötét éjszaka játszódott le és hogy alkalmatlan szem hozzá ne férközhessen a titkosan történő dolgokhoz, a San Giacomo-kórházat valószínű rendőrhadsereg szállotta meg.

Ez az egyik verzió. A másik sem kevésbé valószínű, de nem is kevésbé fantasztiкус. Eszerint

Róma legmodernebb kórházába, a Policlinico-ba szállították Matteotti tetemét, még pedig a kórházban működő sebészeti fakultás halottaskamrájába, ahol a műtét céljára szolgáló tetemekeket szokták a boncolásra előkészíteni. Ott a titokba beavatott preparátorok feldarabolták a tetemet (mintha anatómiai demonstráció céljára készítenék elő) aztán több részletben eltemették.

A bűnper legérdekesebb eseményei mostanában a törvényszéki palotában, még a Regina Coeli-ben játszódnak le. Az előbbi helyen hallgatták ki a még le nem tartóztatott tanukat és felvadtottakat, az utóbbiban a már fogva levőket. Ma Aldo Finzi-t, a volt belügyi államtitkár hallgatták ki a törvényszéki palotában. Körülbelül két óra hosszat fogadták. A Popolo, mely a Matteotti-ügy körül a legelszántabban hadakozik, azt állítja, hogy a kihallgatáson felidézték annak a gaztettnek emlékeit, melynek az olasz bűnkrónikában alighanem örök időkre a torinói mészárlás lesz a neve.

1922. december tizenkettődikén történt, hogy három fascista nyitott be Stefano Zurletti torinói kalapos lakására és arra kényszerítette, hogy a reájuk váró gépkocsira szálljon velük. Az autót azután Zurletti sógorának, Cesare Pocchettinónak háza előtt állt meg. Ez is kalapos volt, ezt is magukkal hurcolták. A fecske házába vitték őket, dühösen fenyegetőző, halált emlegető fascisták közé.

Egy öreg ember, akire a jobbjára fiatal faszalát bizonyos tisztelettel néztek, érdeklődött a két megköztöt ember büne iránt. Az volt a válasz, hogy kommunisták. A két kalapos erre megint kocsira rakták és kivitték a városból. A Val Salice egy elhagyatott helyén három fascista bátya az áldozatok őrzését, elvonultak tanácskozni. A három hátramartott Zurletti váltig próbálta meggyőzni arról, hogy a vád dolgában tévedésben vannak, mert sem ő, sem a sógora soha sem volt kommunista. Hasztalan

volt. Nemsokára visszatért a tanácskozásra elvonult két gyilkos és

kezdetét vette az ítélet végrehajtása. — Gyertek! — szolt rájuk a banda feje. — Az Isten szerelmére, — kérte őket Zurletti — itt löljétek agyon az uton! — azzal szétnyitotta mellén az ingét. — Válasz helyett hatalmasat löktek rajta és sógorával előrehajtották egy keskeny ösvényen, amely egy alant zugó hegyipatak szakadékába torkolt. — Kettőt, vagy hármat léphettem — így beszéli el maga Zurletti a történeteket — mikor látom, hogy az egyik rámemel a revolverét. Megállt bennem a vér. Egymásután dörrenéseket hallottam, kinos fájást éreztem az oldalamban, a fejemben

és egy bokorra zuhantam. Közben jól hallottam a sógorom jajkiáltását és utána a lezuhanását a mély szakadékba.

Zurletti szerencsére nem vesztette el eszméletét. Halottan tetette magát. A gyilkosok egyike nagyobb bizonyosság okért a halántékának fogta revolverét és elcsattantotta. De a fegyver vagy töltetlen volt, vagy csütörtököt mondott, elég az, hogy a sebesült emberben nem tett újabb kárt. A gyilkos banda abban a meggyőződésben, hogy jól elvégezte dolgát, automobiljára kapott és elrohogott. Zurletti egyideig még mozdulatlanul fektött; bár érezte, hogyan folyik a vér a vállából a fejből, a nyakából. Még egyik ujját is ellőtték a gyilkosok. Végre feltápáskodott és a sógora után nézett. Borzadva fedezte föl élettelen testét a szakadék fenekén. Egy közel villa lakói siettek végül a segítségére.

Nyolc golyót lőttek beléje Mussolini vitézei, de csodaképpen egyik sem tett benne nagyobb kárt.

Két szenzáció, amelyből egy szó sem igaz

A Keleti Ujság ma reggel Nagyváradra érkezett száma Legújabb rovatában feltűnő ti-

pografizálással szenzációs esemény hírét közli Temesvárról. A hírek így festenek:

Temesváron lázítás vádja miatt letartóztatták az amerikai unitárius lelkészeket

Temesvári tudósítónk jelenti: Ma délelőtt érkeztek meg Temesvárra Hurne S. A. és Kornis dr. amerikai unitárius lelkészek, a nemzetközi felekezeti bizottság tagjai. A sziguranca lázítás vádja miatt letartóztatta az amerikai lelkészeket. Több idegen valutát találtak náluk, amit elboboztak.

Temesvár főpolgármestere a Bégába fulladt

Temesvári tudósítónk jelenti: Stan Vidrighin, Temesvár város főpolgármestere tegnap este a Bégában fürdött. Fürdés közben az ár elragadta és a vízbe fulladt.

Az Estilap szerkesztősége természetesen nyomban felszólította Temesvárt, s az ottani lapok szerkesztőségeinél és temesvári tudósítónknál részletek iránt érdeklődtünk. Kiderült, hogy a két szenzációs hírből egyetlen szó sem felel meg a valóságnak, s a Keleti Ujságnak ezek a hírei teljesen légből-kapottak.

Ezekután Kolozsvárhoz fordultunk, ahol tudvalevőleg most ujságírósztrájk van. Megkaptuk a felvilágosítást. Ismeretlen emberek felhasználták az ujságírók távollétét és felültették azokat az urakat, akik a sztrájkoló ujságírók helyett a lapot csinálják. Hogy ez a beugratás miként történt, az csak később fog kiderülni.

A NAC lett a váradi footballkerület bajnokcsapata

A Törekvés megverte az Egyetértést — A Nac szatmári győzelme

A nagyváradi sportkerület 1924—25. évi labdarúgó bajnokságáért folyó döntő küzdelmek tegnap délután idehaza a Törekvésnek, Szatmáron pedig a NAC-nak biztosítottak egy-egy értékes győzelmet, amelylyel aztán végérvényesen el is dönt a bajnokság első és második helyezése.

A NAC három évi balszerencsével telt küzdelmei után ezidén igazán megérdemelten elnyerte a bajnoki címet. Hátralevő (Törekvés, Egyetértés) két mérkőzése már mit sem változtathat a végső eredményen. Nagyvárad bajnokságát a zöld-fehér inges NAC csapat nyerte meg és már a jövő héten résztvesz az országos bajnokságért folyó küzdelemben is.

Öt ponttal halad mögöttük a Törekvés ma határozottan első rangú játékerőt képviselő csapa-

ta. A bajnokságért folyó küzdelmek során a Törekvés számos esetben várakozáson alul szerepelt és így kellett csupán a második helyvel beérnie.

Százhuszezer lejjel megszökött egy váradi kereskedősegéd

Kisvárdáról került Nagyváradra Klein József kereskedősegéd. A jómegjelenésű, bizalomkeltő ábrázatu fiatalember Grünwald Sándor tükörgyárában kapott ügynöki állást s csak hamar inkasszállással is megbízta a cég, amely ugylátszik csekély pszichológiai ismerettel rendelkezett, mert Klein Józsefet még sem lett volna szabad pénzbeszedésre fölhasználnia. Ügynöknek megjárta megrendelések szerzésére alkalmasnak bizonyult, mert az önérzete sohasem

A tegnapi mérkőzésekről alábbi tudósításainkban számolnak be:

**Törekvés—Egyetértés
3:0 (0:0)**

A hétköznap dacára igen élénk érdeklődés kísérte a két csapat bajnoki találkozóját. Az első félidőben egyik fél sem bírt eredményt elérni. A második félidőben aztán Csomagnak egy szörlől küldött magasan ívelt labdája a felső kapufát érve Varga kapus kezébe zuhant. Varga az erős labdát elejti kétszer is és közben Pártos bíró a publikum és a játékosok legnagyobb meglepetésére gólt ítélt az Egyetértés ellen. Az Egyetértés protestál a ferde ítékezés ellen, ez azonban már nem változtat a tényeken és pár percig tartó vita után újból megkezdődik a játék, amelynek során a lelkes Törekvés a teljesen deprimáltan játszó Egyetértésnek Plesh révén egymásután még két — ezuttal már igen szép — gólt rug és ezzel az eredményt 3:0-ra emeli.

Pártos bíró kissé felületesen bíraskodott.

**Nac—Szatmári Törekvés
1:0 (1:0)**

Az erősen tartalékolat NAC Szatmáron került össze az utóbbi hetekben feltűnően jó formát mutató ottani Törekvéssel. Hagyományos balszerencséje most sem hagyta el a NAC-ot. Jakab kapus védelem közben a 15-ik percben annyira megsérül, hogy kénytelen a pályáról eltávozni. A most már csupán tíz emberrel küzdő NAC ragyogó iramu játékok után a 23-ik percben Markovics révén megszerzi a meccs egyetlen győzelmet jelentő gólját.

A mérkőzést hozzáértéssel Krüger Károly (Egyetértés) vezette le.

Francia ajánlat a váradi vásárcsarnokra

Egy francia részvénytársulat, amelynek Európaszerte fiókjai vannak, tudvalevően ajánlatot tett Nagyvárad városának, hogy olcsón vásárcsarnokot épít, amelyben minden piaci árus elhelyezést talál. Ma ideérkezett Léon Goué építész, a részvénytársulat bukaresti reprezentánsa és Kőszeghy József főmérnökkel beható tanácskozás folytatott a vásárcsarnok felépítésének módjairól.

megbizást, fölvette a százhusz-ezer leit a gyár részére — aztán megszökött. Azóta nem tért vissza Grünwald Sándorhoz, a megbízójához, aki ma reggel följelentést tett a rendőrség büntető ügyi osztályán. A nyomozást a legjobb detektívek végzik, ami a sikkasztó fiatalemberre nézve pecches körülmény.

x **Atlantic és Apolló mozgók.** Tegnap volt az „Árvák a viharban” első részének befejező előadása. Ma a második rész indul meg. Kíváncsisággal vizsgálgtuk a mozgóközönség hangulatát és legnagyobb örömmel konstataztuk, hogy e kiváló filmnek sikerült a legáltalánosabb tetszést kiváltani. A tegnap tartott sajtó bemutató alkalmával lenéztük a II.ik részt is és bátran állíthatjuk, — ha ugyan ez lehetséges — a második rész messze felülmúlja az első rész szépségeit. Elsősorban Griffithnek, az elismerten legjobb filmrendezőnek rendező tehetségét kell kiemelnünk, s a mikor ezt tesszük, közvetlen melléje kell állítanunk a két Gish testvér utolérhetetlen bájos, tökéletes játékát. Amit ez a két isteni tehetséggel megáldott testvér produkál, az valóban mese-szerű, s igazán egy Griffithnek rendezése méltó csak játékuhoz.

A történet pedig halad rohamlépésben a kifejlődés felé. Már benne vagyunk a francia forradalom kellős közepében, a visszafafojtott, elkeseredett népszenvedély elemi erővel tör ki s söpör el mindent, ami útjába akad. A francia forradalom megfestése tökéletes. A barrikád harcok, a vérrel megvásárolt dicsőség mámor, mely a diadalmas népet megrészegette, a népiélet hatásos jelenetei, a guillotín halált hozó csapásai, mind oly tökéletesen van beállítva, hogy mindezek értékét felbecsülhetetlennek teszik. A cselekmény egy pillanattig sem laposodik el, sőt állandó izgalomban tartja a szemlélőt, s bizonyára leghatásosabb jelenetei azok, amikor a bájos Henriettet kedvesével, De Voudray-el a vérpadra viszik, s Brissotnak, e nemeslelkű férfiúnak sikerül csak az utolsó pillanatban őket a halálos ítélet végrehajtása elől megmenteni. A két testvér kálvária útja, míg végre minden elsimul, s ismét egymásra talál, oly megható, hogy bizony-bizony senkinek sem marad szárazon a szeme.

APROHIRDETESEK

Minden szó 3 lel, vastag betűvel 6 lel.
— A legkisebb hirdetés ára 30 lel.

LEVELEZÉS

ANNI. Idehaza minden rendben van, csak ti hiányoztok. Mulassatok és süljétek jól. Ölel benneteket „Liebe”. Sok üdvözlét. HML. 144

LAKÁS

KORREKT intelligens leány, tisztességes ipari foglalkozással, keres intelligens helyen, világos butorozott szobát. Lehetőleg Olasziban. Cimeket a Hegedüs hírlapirodába kérek. 153

URICALÁDNÁL szép butorozott szoba kitűnő ellátással 3500 lelet (napi háromszori étkezésnél) kapható. Cimeket a Hegedüs hírlapirodába kér. 147

ALKALMAZÁS

SZOBALÉANY és jobb mindenek azonnala ajánljok. Erzsébetutca 22. a malomban. 136

JOGVÉGZETT, perfect német, magyar alkalmazást keres. Cim Hegedüs hírlapirodába. 131

INTELLIGENS, lehetőleg négy középiskolát végzett jó házból való két fiu tanulóknak fizetéssel felvétetik. Deutsch ügyvezetésben. 192

BEJÁRÓ fiatal nő, könnyű beteg ápoláshoz felvétetik. Cim Hegedüs hírlapirodában. 142

VIZSGÁZOTT vincellér, éves bizonyítványokkal, jó conditiónal azonnala felvétetik. Értekezhetni Pesti Magyar Kereskedelmi bank fiókjánál. 148

15-ére felvétetik egy mindenek főzőnő és egy egyszerűbb szobaleány. Jelekezés Ferdinánd király (Rákóczi) ut 49. 145

ADÁS-VÉTEL

PERZSASZÖNYEGEK, különféle nagyon szép kézimunkák eladók. Szász Anna, Boulevard Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 33. jobbra. 7

IRODAI ügyfél, puldok, üzletberendezés eladó a Hegedüs hírlapirodában. 37

ELADÓ 100—150 granit kőcsocka egy cserépkályha és két férfi öltöny. Pável-utca 7. 146

FÜSZER sátor (kocsi ponyva) nagy piacon eladó. Péterfi. 126

A nagy áremelkedés dacára **öltöny szöveteket,** lüster és ruhavásznakat még mindig a koratavaszi rendkívüli olcsó árban vásárolhat **Székelj posztóáruházában**

HELYSZÜKE miatt egész új házszobába eladó. Pece-utca 19. 154

ELADÓ 3—2 m. szmirna szőnyeg, zöld alappal, Boulevard Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra Szász. 152

KÜLÖNFÉLÉK

GÉPAJOUROZÁST olcsón és jól készít Erbsteinné, Strada Cuza Voda (Szacsavay-utca) 28, vagy Sztaroveszky-utca 11. szám. 126

BIZOMÁNYBA elfogadok porcellánt, kézimunkát, fehérneműt. Szász, Ferdinánd király (Rákóczi) ut 30. jobbra. 23

VIZVEZETÉK szerelő olcsón vállal privát munkát. Marozsán János, Strada Marasesti (Lázár Vilmos-utca) 3. 132

ELVESZETT a Félixfürdő és Nagyvárad közötti uton egy takaróba göngyölt ágy- és ruhanemű, megtaláló Deutsch ügyvezetésben magas jutalomban részesül. 150

* A Félix és Püspök-fürdő vendégeinek is rendelkezésére áll a Hegedüs hírlapirodája kölcsönkönyvtára.

Telef. 715. **Új üzlet.** Telef. 715. Külföldről importált és saját készítményű

festék, lakk és timár cikkek

nagy raktára.

Schwartz & Friedmann

Strada Baross-utca 7. szám.

Kereskedőknek és iparosoknak árengedmény. Detail.

Fiatal

ügyes papirkereskedő segéd azonnal felvétetik

Ajánlatok fizetési igénnyel „AMBICIO” jellegre a Hegedüs Hírlapirodába küldendők.

Eladó házak

Alapi-utca 1. két részbe is olcsón. Szent László (Körös) utca 54 300 ezer. Vlahuta (Szent János) utca 29, 2 részbe is. Calvin (Ritoók Zsigmond) utca 150 ezer. Cosbuc (Szalárdi) utca 10, 2 utcára nyitott, 2 részbe is. Cuza Voda (Szacsavay) utca 70. olcsón Károly herceg (Szilágy Dezső) utca olcsón, Pál-u. 7. Zsiga Miklós (Lukács György) utca. I. C. Brătianu (Szaniszló) utca és a város minden utcáján 900 beköltöztethető magánházak, üzletházak, bérpaloták. Kiadó Alexandru (Teleki) utca 47. ház 5 évre lakás, istálló, gyárhelyiség. Eladó kisebb-nagyobb szőlők. Ha bármit eladni, kiadni, venni akar, bizalommal keressen fel, díszbort ten elintézem.

WEISZ GIZI

közvetítő irodája, Nagyvárad. Nyomda utca 4. Brătianu (Szaniszló) utca sarok

Fényképező gépek

használt jó állapotban nagy választékban olcsón kaphatók.

STERNBERG

Kishídfő. Telefon: 13-45

Granária Áruraktárnál

nagyszemű tengeri

detailban kapható.

Hallo!

Hallo!

Kovács J.

órák és ékszerész

Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 36

Mindennemű órák javítását vállalja. Munkákért kivanatra házhoz is megyek.

OPERÁK OPERETTEK
DAL-TÁNC-KUPLÉ-ÜDÖNSÁGOK
HEGEDÜS HIRLAPIRODA ZENEMŰ OSZTÁLYÁBAN

Turnatoria de fier si fabrica de masini s. a. Oradea-Mare

Kérjen árajánlatot

C. F. R. vonalakon 45% fuvarkezdvezmény

Harántgialuk (Shaping)

Fűrőgépek

Hydraulikus prések

Olajgyártó berendezések

Fogaskerék marások 1000X400^{mm}-ig

Transmissiók, függőgyámok és csapágyak

Mindenfajta vas- és fémöntés

C. F. R. vonalakon 45% fuvarkezdvezmény

Kérjen árajánlatot

Nagyvárad Vasöntöde és Gépgyár Részvénytársaság

Szóvel Fonal

Gyapjuipar R. T.

Bulev. Reg. Ferdinand 13.

Telefon 16-63. Távirat: FONAL

Gyári árak!

Harisnyák Tricoldrak

Sonnenfeld Adolf részv. társ.